

Årsplan i naturfag for 10. trinn 2011-2012

Grunnleggende ferdigheter:
 Å kunne uttrykke seg muntlig
 Å kunne uttrykke seg skriftlig
 Å kunne lese
 Å kunne regne

Uke	Tema og kompetansemål	Innhold og arbeidsmetode	Vurdering	Elevmedvirkning
34-38	<p>Emne: ARV OG MILJØ og EVOLUSJON OG KLASSIFISERING</p> <ul style="list-style-type: none"> • forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen • gjøre greie for celledeling samt genetisk variasjon og arv • forklare hovedtrekkene i evolusjonsteorien og grunnlaget for denne teorien 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å lage nye celler • Formering • Mendels arvelære • Arvelige egenskaper inkludert arvelige sykdommer • Genteknologi og variasjon i naturen • Charles Darwin inkludert naturlig utvalg og artsdannelse • Carl von Linné og systematikk innenfor planteriket og dyreriket <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige.</p>	Prøve i uke 38	
39	<p>Emne: KARBONATOMETS KJEMI</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge og gjennomføre undersøkelser for å teste holdbarheten til egne hypoteser og velge publiseringsmåte • skrive logg ved forsøk og feltarbeid og presentere rapporter ved bruk av digitale hjelpemidler • gjøre forsøk med og beskrive hydrokarboner, alkoholer og karboksylsyrer 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisk kjemi og C-atomet • Hydrokarboner og deres egenskaper • Alkoholer – inkludert etanol • Karboksylsyrer og reaksjoner med disse • Bioteknologi <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport</p>	Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter	Forsøk

	og noen vanlige karbohydrater			
40	Høstferie			
41-43	Emne: <u>KARBONATOMETS KJEMI</u> fortsatt Se over	Se over	Prøve uke 43	
44-46	Emne: <u>OLJE OG GASS:</u> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge og gjennomføre undersøkelser for å teste holdbarheten til egne hypoteser og velge publiseringsmåte • skrive logg ved forsøk og feltarbeid og presentere rapporter ved bruk av digitale hjelpemidler • forklare hvordan råolje og naturgass er blitt til, og hvordan disse stoffene anvendes 	Innhold: <ul style="list-style-type: none"> • Det norske oljeeventyret • Dannelse av olje og gass • Seismikk og leteboring • Boring, utbygging og produksjon • Nye metoder for separasjon og transport • Destillasjon av råolje • Behandling og bruk av fraksjonene Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport	Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter Prøve uke 46	Forsøk
47-49	Emne: <u>PLAST SOM MATERIALE og FOSSILT BRENSSEL OG MILJØ</u> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge og gjennomføre undersøkelser for å teste holdbarheten til egne hypoteser og velge publiseringsmåte • skrive logg ved forsøk og feltarbeid og presentere rapporter ved bruk av digitale hjelpemidler • observere og gi eksempler på hvordan menneskelige aktiviteter har påvirket et naturområde, identifisere ulike interessegruppers syn 	Innhold: <ul style="list-style-type: none"> • Egenskaper til plast • Ulike typer plast inkludert herdeplast og termoplast • Enkle tester for plast • Plast med spesielle egenskaper • Behandling av brukt plast • Kjemisk energi • Drivhuseffekten • Klimatrøbbel • Luftforurensing Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport	Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter Fordypningsoppgave omkring klima /drivhuseffekten / luftforurensing med framføring / presentasjon	Velge oppgave selv blant gitte oppgaver

	<p>på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner</p> <ul style="list-style-type: none"> • teste og beskrive egenskaper ved materialer som brukes i en produksjonsprosess 			
50-51	<p>Emne: FOKUS PÅ KARBOHYDRATER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gjøre greie for hvordan livsstil kan føre til sykdom og skader, og hvordan det kan forebygges 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fra druesukker til andre karbohydrater • Klassifisering og testing av karbohydrater • Karbohydrater og energi • Verdt å vite om karbohydrater <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige,</p>	Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter	
52	Juleferie			
1 til 3	<p>Emne: HELSE OG LIVSSTIL</p> <ul style="list-style-type: none"> • gjøre greie for hvordan livsstil kan føre til sykdom og skader, og hvordan det kan forebygges • gi eksempler på folkemedisin, blant annet den samiske, og samtale om forskjellen på alternativ medisin og skolemedisin • gjøre greie for hvordan bruk av rusmidler kan føre til helseskader og drøfte hvordan den enkelte og samfunnet kan forebygge helseskadene 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Variert kosthold gir bedre helse • God mat er en av livets store gleder • En kropp som virker • Infeksjonssykdommer • Kroppens forsvar mot uønskede mikroorganismer • Antistoffer • Skolemedisin, folkemedisin og alternativ medisin • Tobakk, narkotika og alkohol og helse <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige,</p>	<p>Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter</p> <p>Fordypningsoppgave med framføring / presentasjon</p> <p>Standpunkt karakterer høsttermin</p>	Velge oppgave selv blant gitte oppgaver
4 til 8	<p>Emne: KRAFT OG BEVEGELSE og ENERGI</p> <ul style="list-style-type: none"> • gjøre rede for begrepene fart og akselerasjon, måle størrelsene med enkle hjelpemidler og gi 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fart og akselerasjon • Egenskaper til krefter • Kraft og akselerasjon • Mer om krefter 	<p>Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter</p> <p>Prøve uke 8</p>	

	<p>eksempler på hvordan kraft er knyttet til akselerasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> gjøre forsøk og enkle beregninger med arbeid, energi og effekt gjøre greie for hvordan trafikksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker skrive logg ved forsøk og feltarbeid og presentere rapporter ved bruk av digitale hjelpemidler forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeid, energi og effekt Energiloven Noen nyttige energiord og begreper Energikjeder og energikilder Energioverføringer Å regne med arbeid, energi og effekt Kraft, fart og energi i trafikken <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport</p>		
9	Vinterferie			
10 til 11	<p>Emne: ELEKTRISITET OG MAGNETISME</p> <ul style="list-style-type: none"> forklare resultater fra forsøk med strømkretser ved bruk av begrepene strøm, spenning, resistans, effekt og induksjon skrive logg ved forsøk og feltarbeid og presentere rapporter ved bruk av digitale hjelpemidler 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektrisk energi Elektrisitet og magnetisme Induksjon Teknologisk bruk av elektromagneter <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport</p>	<p>Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter</p> <p>Prøve uke 11</p>	
12 til 13	<p>Emne: PRODUKSJON AV ELEKTRISK ENERGI:</p> <ul style="list-style-type: none"> forklare hvordan vi kan produsere elektrisk energi fra fornybare og ikke- 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vannets stillingsenergi som energikilde Fornybare energikilder Ikke-fornybare energikilder Elektrisk energi fra fornybare og ikke-fornybare 	<p>Løpende vurdering av elevenes arbeid i timene, lekser og labrapporter</p> <p>Fordypningsoppgave om fornybare og ikke-fornybare</p>	

	<p>fornybare energikilder</p> <ul style="list-style-type: none"> • forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen 	<p>energikilder</p> <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige, forsøk med tilhørende lab-rapport</p>	<p>energikilder med framføring / presentasjon</p>	
14	Påskeferie			
15 til 16	<p>Emne: PRODUKSJON AV ELEKTRISK ENERGI fortsatt: Se over</p>	<p>Se over</p>	<p>Fordypningsoppgave om fornybare og ikke-fornybare energikilder med framføring / presentasjon</p>	
17 til 20	<p>Emne: NATUROMRÅDER, PÅVIRKNING OG VERN</p> <ul style="list-style-type: none"> • observere og gi eksempler på hvordan menneskelige aktiviteter har påvirket et naturområde, identifisere ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner • gi eksempler på hvordan samer utnytter ressurser i naturen 	<p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologisk mangfold og naturtyper • Vern av norsk natur • Påvirkning og vern av et naturområde • Samene og kampen om Finnmarksvidda <p>Metoder: Tavleundervisning, nettbaserte ressurser (f.eks viten.no, forskning.no), elevoppgaver både digitale og skriftlige,</p>		